

Veranderingen in bloedbeeld en chemie tijdens oncologische behandeling

CARIN HAZENBERG

HEMATOLOOG UMCG

Conflict of Interest Disclosure Form

In accordance with the rules of the Health Care Inspectorate (IGZ)

Name: C.L.E. Hazenberg

Affiliation: University Medical Center Groningen

- ☒ I have no potential conflict of interest to report
- ☐ I have the following potential conflict(s) of interest to report

Type of affiliation / financial interest	Name of commercial company
Receipt of grants/research supports:	
Receipt of honoraria or consultation fees:	
Participation in a company sponsored speaker's bureau:	
Stock shareholder:	
Other support (please specify):	
Scientific advisory board	

Help, wat moet ik
met die diff?

'Diff' =
differentiatie
van de
leukocyten

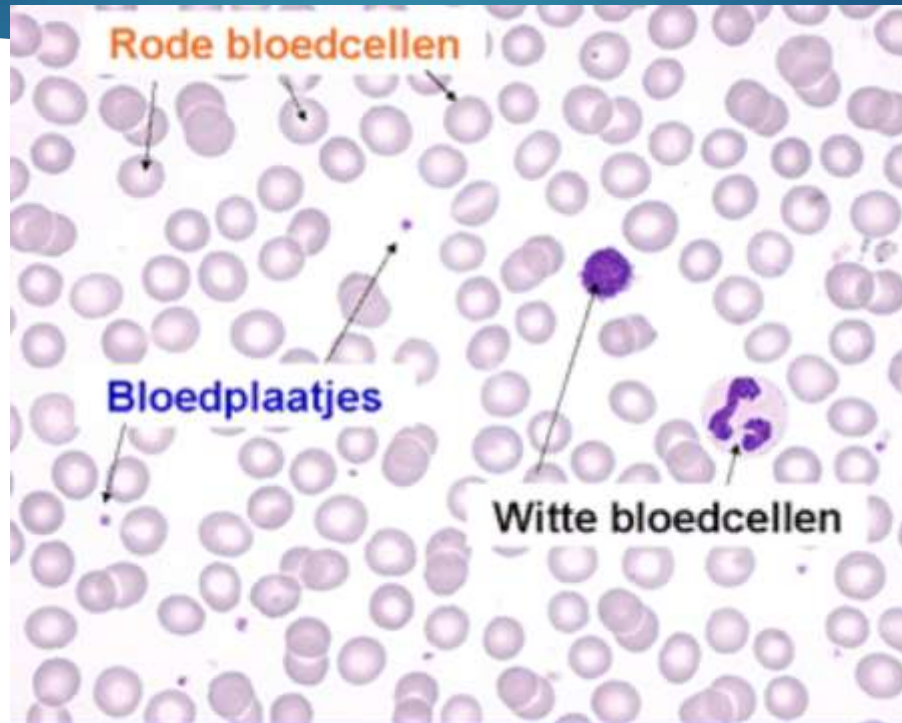
Uitstrijkje van het bloed op een glaasje

Machinediff: percentages van de
verschillende leukocyten

Bij afwijkingen geeft de machine automatisch
een signaal en volgt een handdiff

Handdiff: beoordeling van het bloedbeeld
onder de microscoop door de analist en/of
klinisch chemicus

Normale handdiff

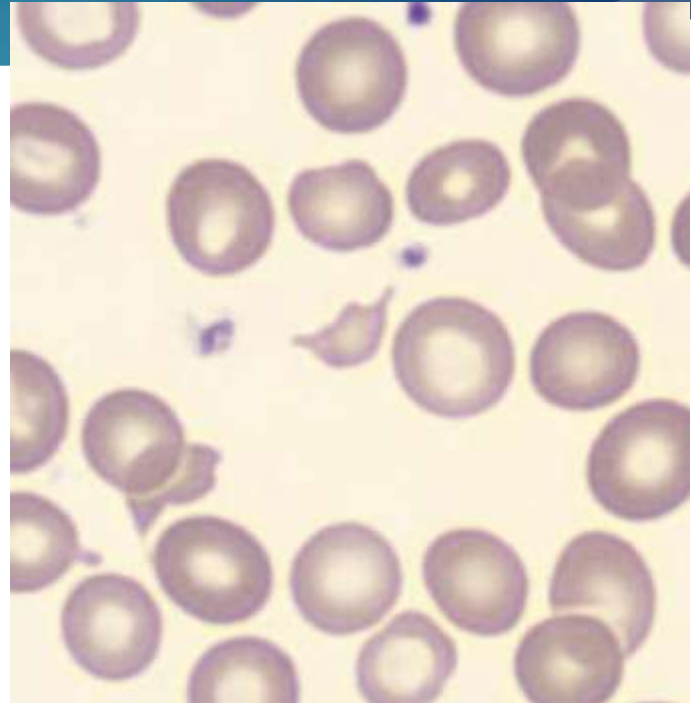

Handdiff: erythrocyten (1)

- ▶ Vormafwijkingen
  - ▶ Fragmentocyten
  - ▶ Sikkelcellen
  - ▶ Traandruppelcellen
  - ▶ Vormafwijkingen bij leverziekte

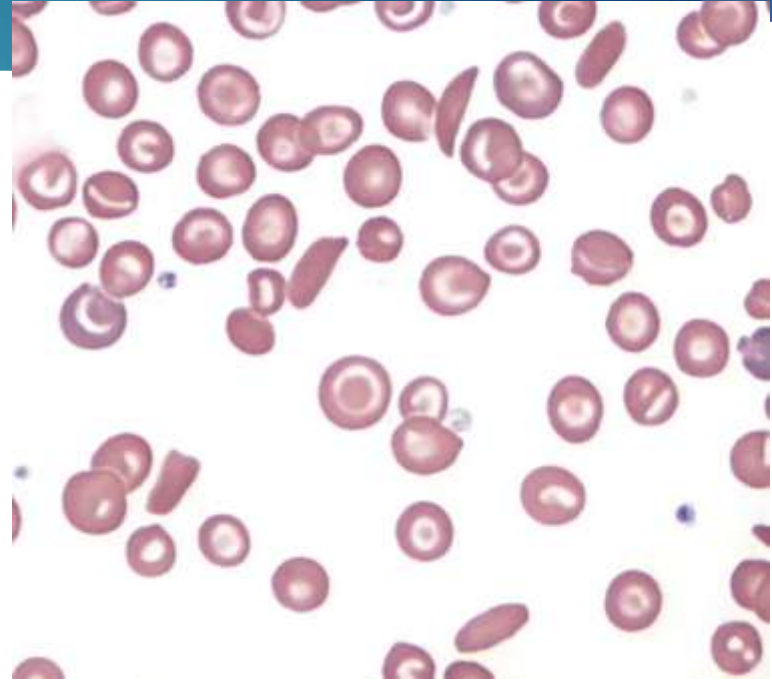
Handdiff: erythrocyten (1)

- ▶ Vormafwijkingen
  - ▶ Fragmentocyten
  - ▶ Sikkelcellen
  - ▶ Traandruppelcellen
  - ▶ Vormafwijkingen bij leverziekte

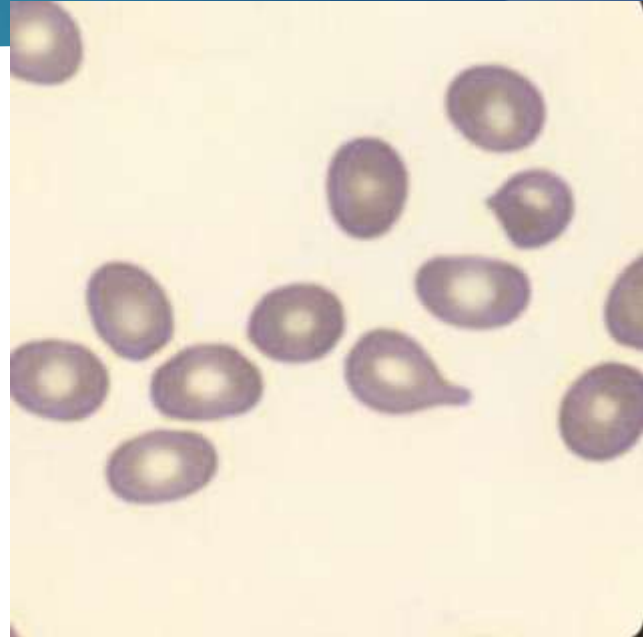
Handdiff: erythrocyten (1)

- ▶ Vormafwijkingen
  - ▶ Fragmentocyten
  - ▶ Sikkelcellen
  - ▶ Traandruppelcellen
  - ▶ Vormafwijkingen bij leverziekte

Handdiff: erythrocyten (1)

- ▶ Vormafwijkingen
  - ▶ Fragmentocyten
  - ▶ Sikkelcellen
  - ▶ Traandruppelcellen
  - ▶ Vormafwijkingen bij leverziekte

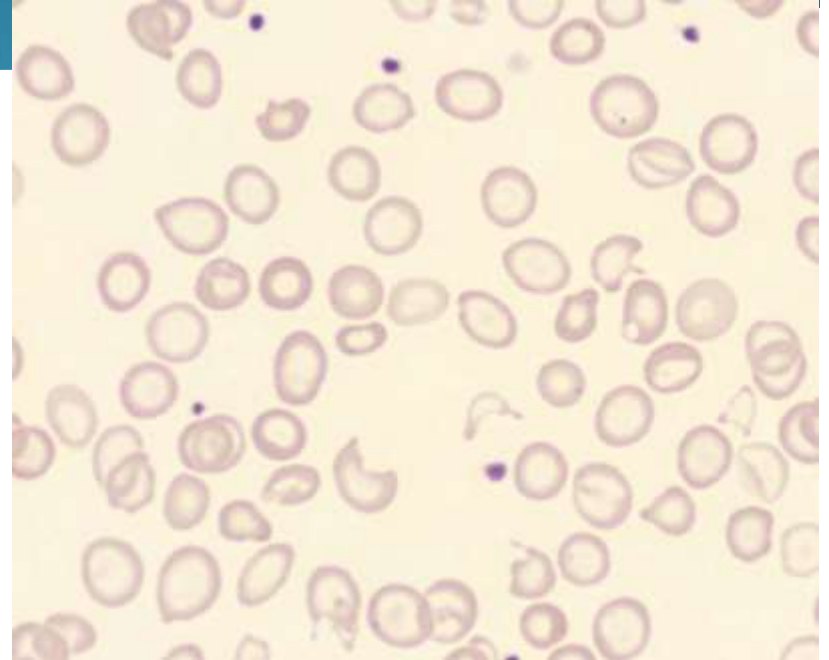

Handdiff: erythrocyten (2)

- ▶ Hypochromasie: bv ijzergebrek
- ▶ Polychromasie:
  - ▶ Na bloedverlies
  - ▶ Hemolytische anemie
- ▶ Insluitsels
  - ▶ Howell Jolly (asplenie)
  - ▶ Malaria

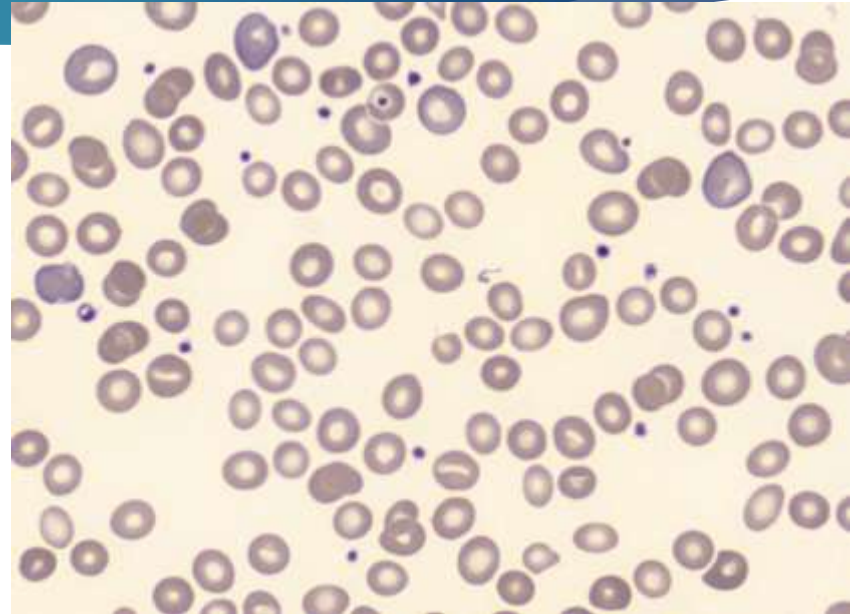
Handdiff: erythrocyten (2)

- ▶ Hypochromasie: bv ijzergebrek
- ▶ Polychromasie:
  - ▶ Na bloedverlies
  - ▶ Hemolytische anemie
- ▶ Insluitsels
  - ▶ Howell Jolly (asplenie)
  - ▶ Malaria

Handdiff: erythrocyten (2)

- ▶ Hypochromasie: ijzergebrek
- ▶ Polychromasie:
  - ▶ Na bloedverlies
  - ▶ Hemolytische anemie
- ▶ Insluitsels
  - ▶ Howell Jolly (asplenie)
  - ▶ Malaria

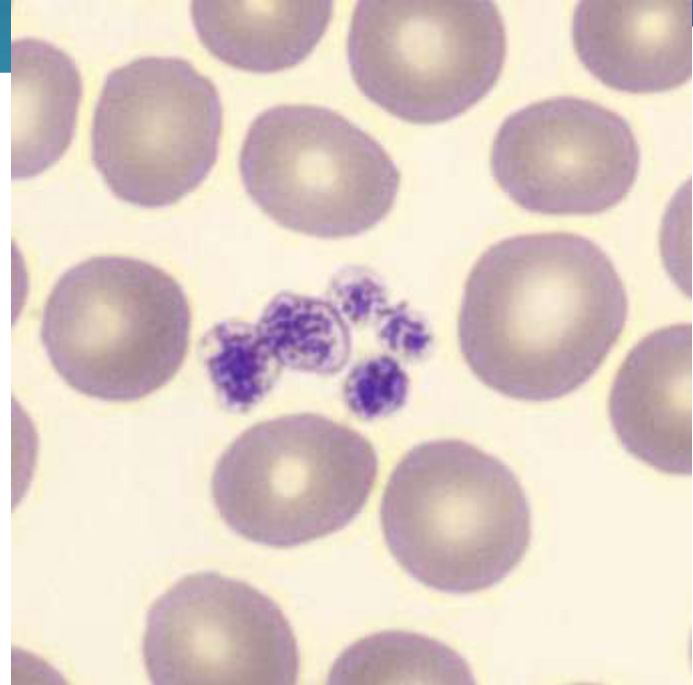
Handdiff: erythrocyten (2)

- ▶ Hypochromasie: ijzergebrek
- ▶ Polychromasie:
  - ▶ Na bloedverlies
  - ▶ Hemolytische anemie
- ▶ Insluitsels
  - ▶ Howell Jolly (asplenie)
  - ▶ Malaria

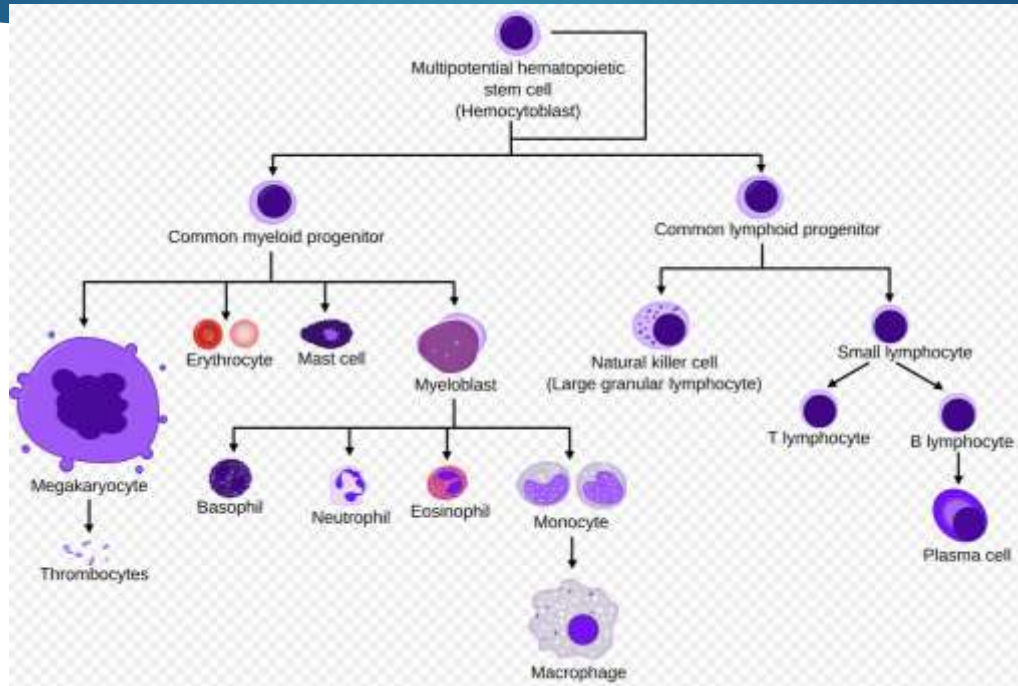

Handdiff: trombocyten

- ▶ Weinig trombocyten
- ▶ Macrotrombocyten
- ▶ Aggregaten

Hematopoetisch systeem

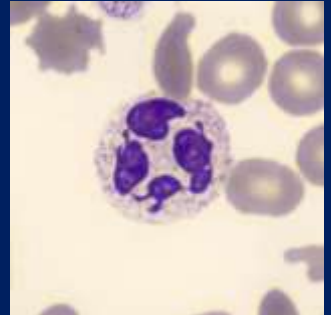
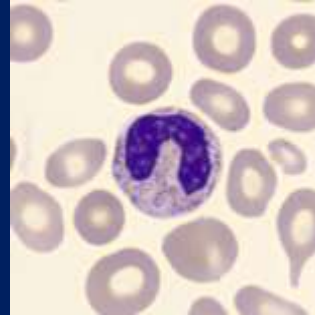
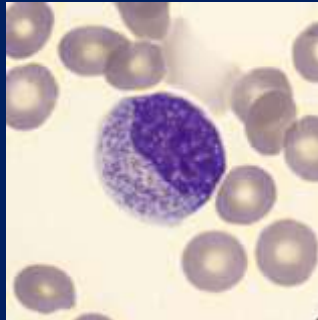
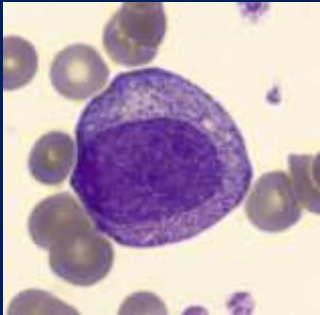

Cellen in perifeer bloed

- ▶ Erythrocyten
- ▶ Trombocyten
- ▶ Lymfocyten
- ▶ LGL-cellen
- ▶ Neutrofielen
- ▶ Monocyten
- ▶ Eosinofiele granulocyten
- ▶ Basofiele granulocyten

Celtype	Volwassen referentiebereik ($\times 10^9/L$)	Volwassen referentiebereik (percentage)
Neutrofielen	1.7–7.5	50–70
Lymfocyten	1.0–3.2	18–42
Monocyten	0.1–1.3	2–11
Eosinofielen	0.0–0.3	1–3
Basofielen	0.0–0.2	0–2

Ontwikkeling van neutrofiele granulocyt: van promyelocyt tot segment

Handdiff: leukocyten (1)

Celtype	Volwassen referentiebereik ($\times 10^9/L$)	Volwassen referentiebereik (percentage)
Neutrofielen	1.7–7.5	50–70
Lymfocyten	1.0–3.2	18–42
Monocyten	0.1–1.3	2–11
Eosinofielen	0.0–0.3	1–3
Basofielen	0.0–0.2	0–2

Neutropenie: na chemo

Lymfocytose: CLL

Monocytose: CMML

Eosinofilie: astma, eczeem, allergie, medicatie, parasitaire infectie

Linksverschuiving: relatief veel onrijpe granulocyten; reactief (bv bij infectie)

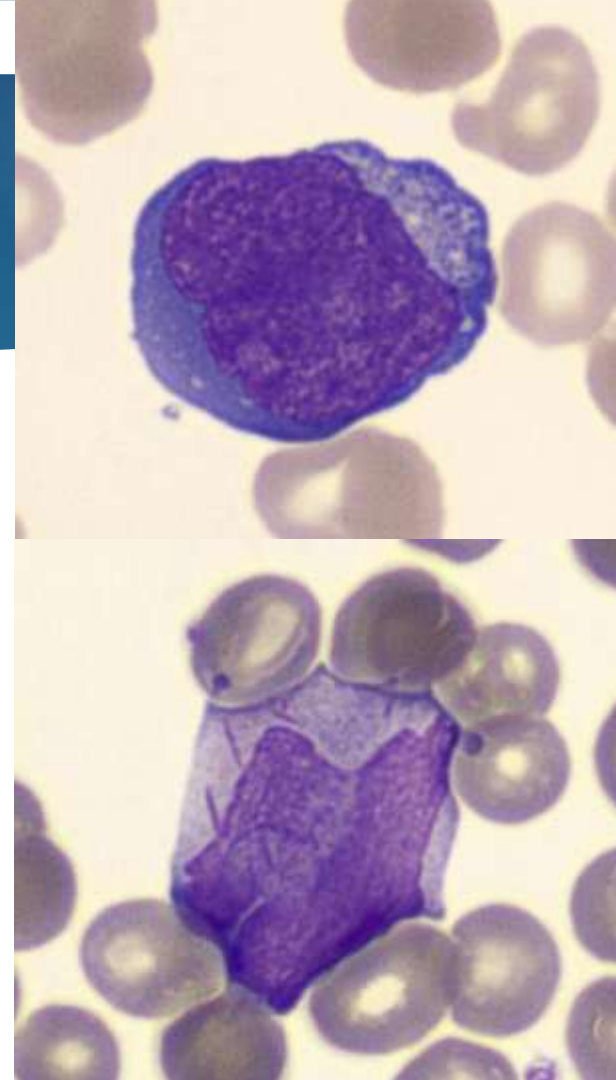
Voorlopers: CML

Handdiff: leukocyten (2)

- ▶ Afwijkende leukocyten
- ▶ Blasten: bij acute leukemie, myelofibrose
- ▶ Hypersegmentatie: foliumzuur/B12 deficiëntie
- ▶ Toxische korreling: inflammatie
- ▶ Dysplasie: door medicatie, bij MDS
  - ▶ Pseudo Pelger
  - ▶ Hypogranulatie
- ▶ Kapotgestreken cellen: bij CLL

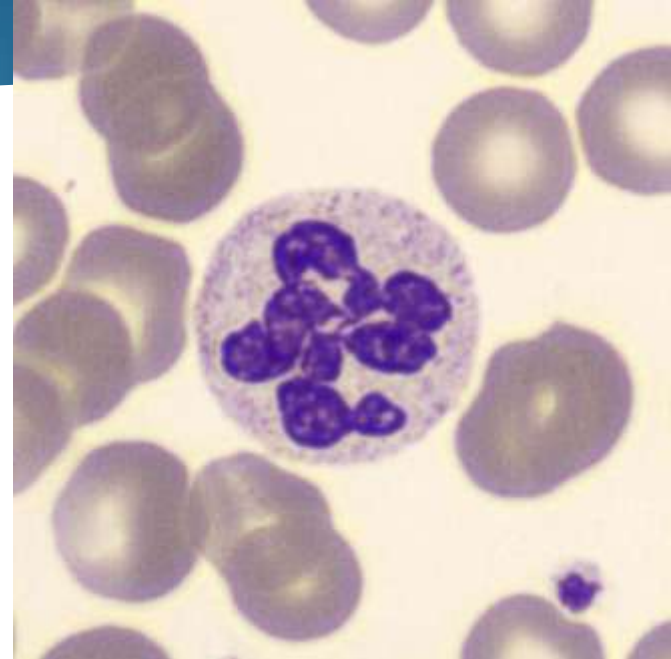
Handdiff: leukocyten (2)

- ▶ Afwijkende leukocyten
- ▶ Blasten: bij acute leukemie, myelofibrose
- ▶ Hypersegmentatie: foliumzuur/B12 deficiëntie
- ▶ Toxische korreling: inflammatie
- ▶ Dysplasie: door medicatie, bij MDS
  - ▶ Pseudo Pelger
  - ▶ Hypogranulatie
- ▶ Kapotgestreken cellen: bij CLL

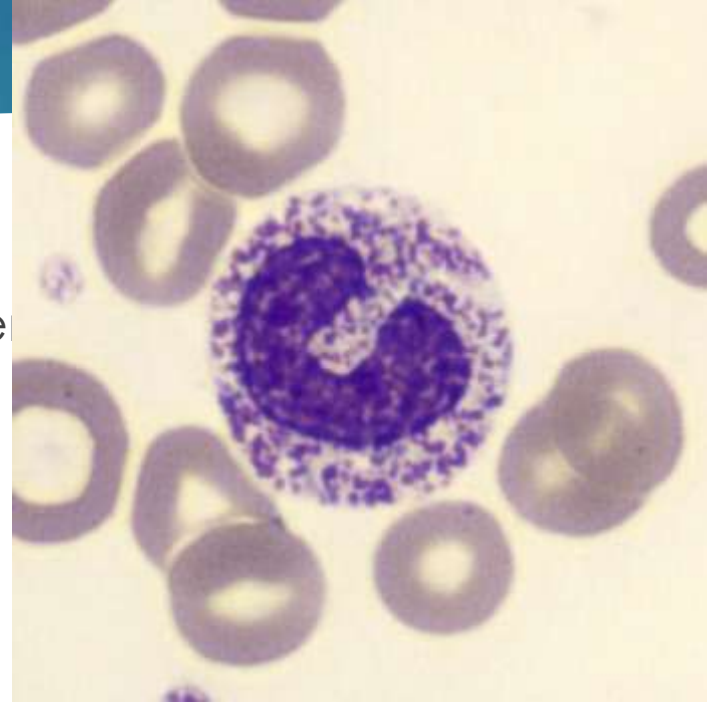
Handdiff: leukocyten (2)

- ▶ Afwijkende leukocyten
- ▶ Blasten: bij acute leukemie, myelofibrose
- ▶ Hypersegmentatie: foliumzuur/B12 deficiëntie
- ▶ Toxische korreling: inflammatie
- ▶ Dysplasie: door medicatie, bij MDS
  - ▶ Pseudo Pelger
  - ▶ Hypogranulatie
- ▶ Kapotgestreken cellen: bij CLL

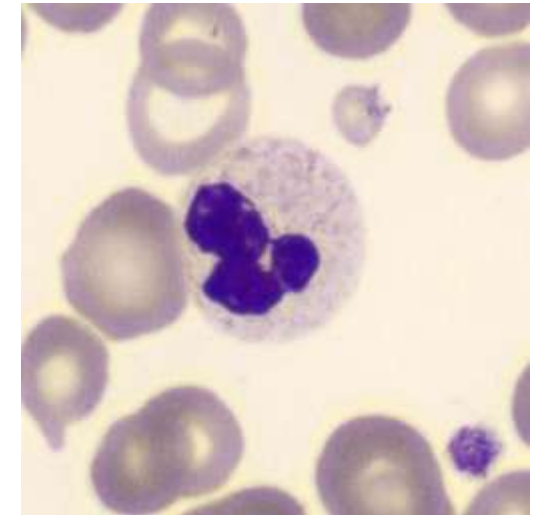
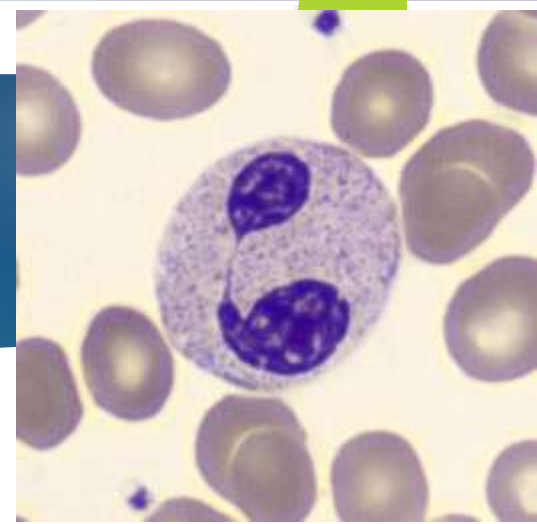
Handdiff: leukocyten (2)

- ▶ Afwijkende leukocyten
- ▶ Blasten: bij acute leukemie, myelofibrose
- ▶ Hypersegmentatie: foliumzuur/B12 deficie
- ▶ Toxische korreling: inflammatie
- ▶ Dysplasie: door medicatie, bij MDS
  - ▶ Pseudo Pelger
  - ▶ Hypogranulatie
- ▶ Kapotgestreken cellen: bij CLL

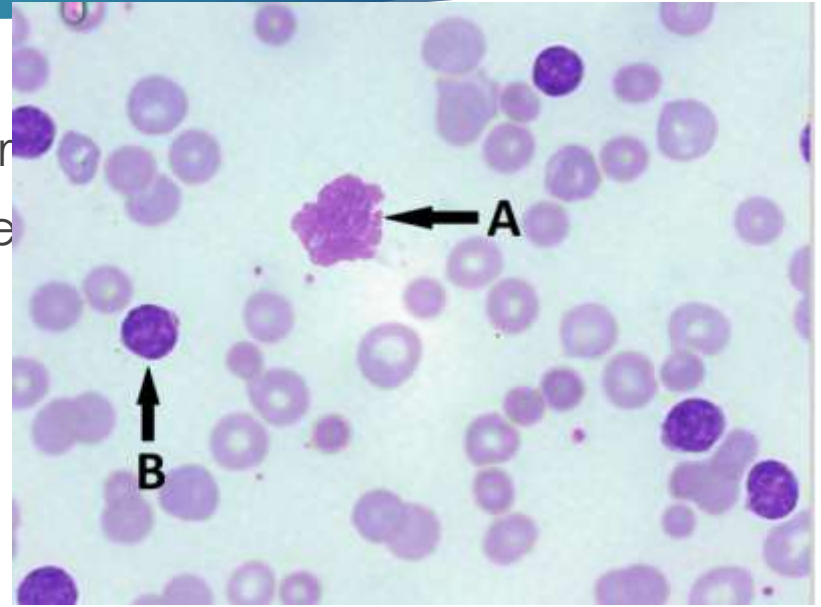
Handdiff: leukocyten (2)

- ▶ Afwijkende leukocyten
- ▶ Blasten: bij acute leukemie, myelofibrose
- ▶ Hypersegmentatie: foliumzuur/B12 deficiëntie
- ▶ Toxische korreling: inflammatie
- ▶ Dysplasie: door medicatie, bij MDS
  - ▶ Pseudo Pelger
  - ▶ Hypogranulatie
- ▶ Kapotgestreken cellen: bij CLL

Handdiff: leukocyten (2)

- ▶ Afwijkende leukocyten
- ▶ Blasten: bij acute leukemie, myelofibr
- ▶ Hypersegmentatie: foliumzuur/B12 de
- ▶ Toxische korreling: inflammatie
- ▶ Dysplasie: door medicatie, bij MDS
  - ▶ Pseudo Pelger
  - ▶ Hypogranulatie
- ▶ Kapotgestreken cellen: bij CLL

Afwijkende leukocyten bij de handdiff?

- ▶ Verder typeren met flowcytometrie

Wanneer bel je de hematoloog?

- ▶ Cellen die niet in het bloed horen: blasten, plasmacellen, promonocyten, traandruppelcellen
- ▶ "Lymfocyten suspect maligne"
- ▶ Bij twijfel!

Vervolgacties:

- ▶ Herhalen diff
- ▶ Extra bepalingen: vitamines, haptoglobine, LDH, lever-/nierfunctie
- ▶ Flowcytometrie

Samenvatting handdiff

Een 'gewone' handdiff kan heel veel informatie opleveren

Geen extra belasting voor de patiënt

Aanknopingspunten voor verder onderzoek

Afwijkende handdiff $\neq$ een hematologische ziekte

Tumorlysis syndroom

Tumorlysis syndroom (TLS)

- ▶ Lysis: celverval
- ▶ Celverval bij maligniteit
  - ▶ Spontane tumorlyse
  - ▶ Bij start van therapie: prednison, chemotherapie, immunotherapie
- ▶ Tumorlysis syndroom: >25% stijging in TLS markers

TLS: vrijkomen van intracellulaire stoffen

- ▶ Hyperkaliemie
- ▶ Hyperfosfatemie
- ▶ Hypocalciemie
  - ▶ Calcium bindt aan fosfaat
  - ▶ Neerslag van calciumfosfaat in de nieren
- ▶ Celkern gaat kapot waarbij nucleic acid vrijkomt
  - ▶ Purines worden omgezet in urinezuur
  - ▶ Urinezuur wordt uitgescheiden via de nier
  - ▶ Hoge concentratie urinezuur kan neerslaan als uraatkristallen

TLS: symptomen

Hyperkaliemie:

- Ritmestoornissen
- Spierzwakte

Hyperfosfatemie:

- Nierfunctiestoornissen

Hypocalciemie:

- Spierkrampen, spierzwakte
- Tintelingen
- Verwardheid

Verhoogd urinezuur:

- Nierfunctiestoornissen
- Jicht
- Nierstenen

TLS: labmarkers

- ▶ Kreatinine ↑
- ▶ Fosfaat ↑
- ▶ Calcium ↓
- ▶ LDH ↑
- ▶ Urinezuur ↑
- ▶ Lactaat ↑

Wanneer kans op tumorlysis syndroom?

Snel delende tumor

- Acute leukemie
- Burkitt lymfoom

Hoge ziekte load

- Hoog LDH
- Hyperleukocytose

Spontane tumorlyse (urinezuur > 0.47)

Gestoorde nierfunctie

Soort therapie

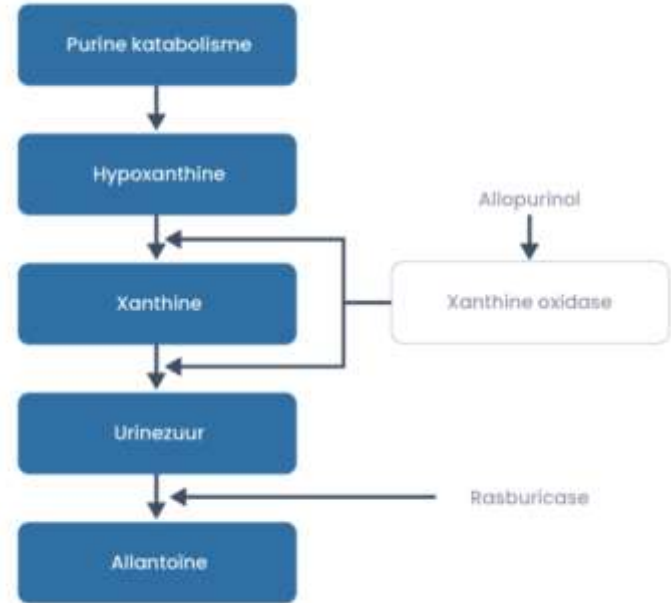
- Venetoclax bij CLL

Preventie en behandeling TLS

- ▶ Allopurinol of rasburicase
- ▶ Ruime hydratatie: infuus (eventueel met furosemide)
- ▶ Monitoren nierfunctie en elektrolyten 6 uur na start
- ▶ Rasburicase zo nodig herhalen, streef urinezuur <0.30
- ▶ Eventueel: ritmebewaking, dialyse

Allopurinol of rasburicase?

- ▶ Allopurinol:
  - ▶ Tijdig starten (24-48 hr tevoren)
  - ▶ Dosis aanpassen aan nierfx
  - ▶ Niet met bendamustine
- ▶ Rasburicase
  - ▶ Geen dosisaanpassing
  - ▶ Niet bij G6PD deficiëntie
  - ▶ Niet bij zwangerschap
  - ▶ Labafname op ijs!

Samenvatting

TLS is goed te behandelen
en vaak te voorkomen

Belangrijk:

- Inschatten risico op TLS
- Preventieve maatregelen
- Labcontroles

Bronnen

[Cellwiki.net](https://www.cellwiki.net)

[Hematologiegroningen.nl](https://www.hematologiegroningen.nl)

Vragen?